

หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือ
สาขา เทคนิคการเป็นวิทยากรปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น
(Train the trainer for overhead crane, gantry crane and other fixed types of cranes)
รหัสหลักสูตร 0920137360102
สำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ดังนี้

- 1.1 อธิบายข้อกำหนด ระเบียบ มาตรฐาน ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ ผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่นสำหรับปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น
- 1.2 อธิบายบทบาทหน้าที่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ ผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น สำหรับปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น
- 1.3 อธิบายความรู้พื้นฐาน โครงสร้าง ส่วนประกอบ ของปั้นจั่นชนิดต่าง ๆ และอุปกรณ์ช่วยยก
- 1.4 ใช้ทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับปั้นจั่นในการเคลื่อนย้ายวัสดุได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
- 1.5 ตรวจสอบ บำรุงรักษาและแก้ไขปัญหาปั้นจั่นเบื้องต้นได้อย่างถูกวิธี
- 1.6 นำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปถ่ายทอดให้กับกำลังแรงงานได้อย่างถูกต้อง

2. ระยะเวลาฝึก

ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยใช้ระยะเวลาในการฝึก 30 ชั่วโมง

3. คุณสมบัติของผู้รับการฝึก

- 3.1 เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับ ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึดเกาะวัสดุ ผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น หรือ
- 3.2 มีพื้นฐานความรู้ หรือประสบการณ์ด้านงานเครื่องกล งานยกเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
- 3.3 มีสภาพร่างกายและจิตใจที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึก และสามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดหลักสูตร

4. วุฒิบัตร

ชื่อเต็ม : วุฒิบัตรพัฒนาฝีมือแรงงาน สาขา เทคนิคการเป็นวิทยากรปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่น
ขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น

ชื่อย่อ : วพร.เทคนิคการเป็นวิทยากรปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น

ผู้รับการฝึกที่ผ่านการประเมินผล และมีระยะเวลาการฝึกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาฝึก
ทั้งหมดจะได้รับวุฒิบัตร วพร.เทคนิคการเป็นวิทยากรปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น

5. หัวข้อวิชา

รหัสวิชา	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
0923630701	ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น	1	-
0923630702	กฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่อง ปั้นจั่น	1	-
0923630703	มาตรฐานและสัญลักษณ์ความปลอดภัย	1	-
0923630704	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปั้นจั่นและชนิดของปั้นจั่น	1	-
0923630705	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเชือก ลวดสลิง โข่และอุปกรณ์ช่วยยก	1	-
0923630706	หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น	1	-
0923630707	ระบบไฟฟ้าเบื้องต้นและอันตรายจากไฟฟ้า	1	-
0923630708	ระบบสัญญาณเตือน และลิมิตสวิตช์	1	-
0923630709	การใช้สัญญาณมือ	1	3
0923630710	วิธีผูกมัดและการยกเคลื่อนย้าย	1	3
0923630711	การประเมินน้ำหนักสิ่งของ	1	1
0923630712	สาเหตุ ปัญหาและการแก้ไขข้อขัดข้องของปั้นจั่น	1	1
0923630713	ปฏิบัติการยกเคลื่อนย้ายวัสดุ	-	3
0923630714	หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้สอน	1	3
0923639901	ทดสอบทฤษฎีและปฏิบัติ	1	2
รวม		14	16
		30	

๖. เนื้อหาวิชา

- 0923630701 ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับปั้นจั่น (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายพฤติกรรมเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุในการทำงานกับปั้นจั่น
เหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่นได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาเกี่ยวกับกฎความปลอดภัยในโรงงาน ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดในการทำงาน
กับปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น พฤติกรรมภาวะเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุในการ
ทำงานกับปั้นจั่น กรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุของปั้นจั่น สาเหตุและแนวทางการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ
- 0923630702 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเรื่อง ปั้นจั่น (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายมาตรฐานต่าง ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวงและประกาศกรม
ที่เกี่ยวข้องกับปั้นจั่น ได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาเกี่ยวกับกฎกระทรวงของกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร
และการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั้นจั่น
และหม้อน้ำ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปั้นจั่น
- 0923630703 มาตรฐานและสัญลักษณ์ความปลอดภัย (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายความหมายของป้ายมาตรฐานสัญลักษณ์ความปลอดภัยในการ
ทำงาน ได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสีและเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัย
รูปทรงและขนาดเครื่องหมายความปลอดภัย การเลือกและการใช้เครื่องหมายความปลอดภัย
- 0923630704 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปั้นจั่นและชนิดของปั้นจั่น (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายชนิดและหลักการทำงานของปั้นจั่น ได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
ศึกษาเกี่ยวกับหลักการทำงานของรอกปั้นจั่น โครงสร้างและการทำงานของปั้นจั่น
ชนิดต่าง ๆ การแบ่งประเภทของปั้นจั่น รายละเอียดส่วนประกอบของปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และ
ปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น

- 0923630705 **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเชือก ลวดสลิง โข่และอุปกรณ์ช่วยยก** (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายหลักการใช้เชือก ลวดสลิง โข่และอุปกรณ์ช่วยยก ได้อย่างถูกต้อง
 และปลอดภัย
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ การใช้เชือก ลวดสลิง และอุปกรณ์ช่วยยก
 ตามมาตรฐานกฎหมายกำหนด การตรวจสอบสภาพและการบำรุงรักษา เชือก ลวดสลิง และอุปกรณ์ช่วยยก
 ชนิดต่าง ๆ เช่น สลิงใยสังเคราะห์ โข่ยก ห่วงสลัก ตะขอยก คานช่วยยก ตัวดึงเร่งเกลียว เป็นต้น
- 0923630706 **หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ทำงานเกี่ยวปั้นจั่น** (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายหน้าที่ของผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ยึด
 เกาะวัสดุ ผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่นได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บังคับปั้นจั่น ผู้ให้สัญญาณแก่ผู้บังคับ
 ปั้นจั่นผู้ยึดเกาะวัสดุ ผู้ควบคุมการใช้ปั้นจั่น และแผนปฏิบัติการฉุกเฉิน
- 0923630707 **ระบบไฟฟ้าเบื้องต้นและอันตรายจากไฟฟ้า** (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายอันตรายเกิดจากไฟฟ้าในโรงงาน ได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการเกิดไฟฟ้า ระบบไฟฟ้าโรงงานอุตสาหกรรม ระบบไฟฟ้าของปั้นจั่น
 ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้า การช่วยเหลือและปฐมพยาบาลคนถูกไฟฟ้าดูด
- 0923630708 **ระบบสัญญาณเตือน และลิมิตสวิทช์** (1:0)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายการทำงานของระบบสัญญาณเตือนและระบบสวิทช์ตัดการ
 ทำงานอัตโนมัติ ได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของระบบสัญญาณเตือนของปั้นจั่น รูปแบบและการทำงานของ
 ระบบเสียง รูปแบบและการทำงานของระบบแสง รูปแบบและการทำงานของระบบสวิทช์ตัดการทำงานอัตโนมัติของ
 ปั้นจั่น

- 0923630709 **การใช้สัญญาณมือ** (1:3)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายการใช้สัญญาณมือตามกฎหมายกำหนดได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้สัญญาณมือ กฎหมายตามประกาศของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดรูปภาพการใช้สัญญาณมือในการสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับบั้นจั้น ความหมายและชนิดการให้สัญญาณสำหรับบั้นจั้นชนิดอยู่กับที่
 ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สัญญาณมือแก่ผู้บังคับบั้นจั้นเพื่อบังคับบั้นจั้นให้เคลื่อนที่ตามความต้องการของผู้ให้สัญญาณ
- 0923630710 **วิธีผูกมัดและการยกเคลื่อนย้าย** (1:3)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายการผูกมัด ยกเคลื่อนย้ายวัสดุได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการยกท่ามุม จุดศูนย์ถ่วงของวัสดุ วิธีการผูกมัดวัสดุ วิธีผูกเชือกพุง การคล้องยกแนวตั้ง การยกท่ามุมด้วย 2 ขายก,การยกท่ามุมด้วย 3 ขายก,การยกท่ามุมด้วย 4 ขายก
 ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการมัดวัสดุด้วยอุปกรณ์ช่วยยก การยกเคลื่อนย้ายวัสดุ การแก้ปัญหาการแกว่งของวัสดุขณะยก การปรับศูนย์ถ่วงให้ตรงตะขอยก การเก็บรักษาอุปกรณ์ช่วยยก
- 0923630711 **การประเมินน้ำหนักสิ่งของ** (1:1)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายการประเมินน้ำหนักสิ่งของวัสดุที่จะยกได้อย่างถูกต้อง
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณหาน้ำหนักสิ่งของ การคำนวณหาแรงดึงขณะยก ค่าพิสัยการยกปลอดภัยของอุปกรณ์ช่วยยก การวางแผนการยก
 ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินน้ำหนักสิ่งของที่ยก หาแรงดึงขณะยก ทำแผนการยก
- 0923630712 **สาเหตุ ปัญหาและการแก้ไขข้อขัดข้องของบั้นจั้น** (1:1)
วัตถุประสงค์รายวิชา
 เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบาย สาเหตุ ปัญหาและการแก้ไขข้อขัดข้องเบื้องต้นของบั้นจั้นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย
คำอธิบายรายวิชา
 ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจบั้นจั้นก่อนการใช้งาน การบำรุงรักษาบั้นจั้น สาเหตุ ปัญหาและการแก้ไขข้อขัดข้องเบื้องต้นของบั้นจั้น
 ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจบั้นจั้นก่อนการใช้งาน บำรุงรักษาบั้นจั้น

0923630713 **ปฏิบัติการยกเคลื่อนย้ายวัสดุ** (0 :3)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติการยกเคลื่อนย้ายวัสดุจริงได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

คำอธิบายรายวิชา

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนการยก ยกเคลื่อนย้ายวัสดุจริงในโรงงาน

0923630714 **หน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้สอน** (1:3)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกอธิบายหน้าที่ความรับผิดชอบและคุณสมบัติของผู้สอนได้อย่างถูกต้อง

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับความหมายผู้สอน ความเกี่ยวข้องระหว่างผู้สอนกับผู้รับการฝึก บทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้สอนเช่น หลักสูตร การวิเคราะห์งาน การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การสอนงาน การควบคุมและประสานการฝึกอบรมและคุณสมบัติของผู้สอน เช่น บุคลิกภาพ เทคนิคการสื่อสาร เป็นต้น

ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการสอน และการสอนงานในหัวข้อย่อยเกี่ยวกับปั้นจั่นเหนือศีรษะ ปั้นจั่นขาสูง และปั้นจั่นอยู่กับที่ชนิดอื่น

0923639901 **ทดสอบทฤษฎีและปฏิบัติ** (1 :2)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อทราบผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

คำอธิบายรายวิชา

วัดและประเมินผลโดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผู้รับการฝึกทั้งทฤษฎีและปฏิบัติโดยประเมินผลระหว่างการฝึกอบรม

คณะผู้จัดทำและพิจารณาหลักสูตร

1. นายทวีป เกิดต่อพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
2. นายประดิษฐ์ ราชเต็ม	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
3. นางอมรศิริ ทิพย์มาลัย	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
4. นายวินิจ สืบแต่ตระกูล	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
5. นายสรายุธ ศศิสุวรรณ	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน

6. นางสาวระวีวรรณ เทพทวี	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงาน
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
7. นางสาวธัญยิกา เพ็ชรนารถ	พนักงานประจำสำนักงาน
กลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน
7. นายประสาน มะโนรี	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 12 สงขลา
8. นายพิศาล ธรรมรัตน์	ผู้จัดการและสามัญวิศวกรเครื่องกล
บริษัท ทีเอ็มอาร์เทคนิค จำกัด

ลงนาม ผู้เสนอหลักสูตร
 (นายประดิษฐ์ ราชเดิม)
 นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการพิเศษ

ลงนาม ผู้เห็นชอบหลักสูตร
 (นายทวีป เกิดต่อพันธ์)
 ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาผู้ฝึกและผู้ประเมิน

ลงนาม ผู้อนุมัติหลักสูตร
 (นายเฉลิมพงษ์ บุญรอด)
 ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก